

Colecția ADRIENNE VON SPEYR
este coordonată de ALIN TAT

Titlul original: Job (1972)

© Johannes Verlag Einsiedeln, Freiburg i.Brsg.

© Galaxia Gutenberg, 2018

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SPEYR, ADRIENNE VON

Job / Adrienne von Speyr ;

ed.: Silviu Hodiș ; trad.: Maria-Magdalena Anghelescu. —

Târgu Lăpuș : Galaxia Gutenberg, 2018

ISBN 978-973-141-665-6

I. Hodiș, Silviu (ed.)

II. Anghelescu, Maria-Magdalena (trad.)

www.galaxiagutenberg.ro

Editura Galaxia Gutenberg

435600 Târgu-Lăpuș, str. Florilor nr. 11

Tel.: 0723-377599, 0733-979383

e-mail: contact@galaxiagutenberg.ro

PRINTED IN ROMANIA

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsește penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Adrienne von Speyr

IOV

Traducerea din limba germană de

Maria-Magdalena Anghelescu

Galaxia Gutenberg

2018

CUPRINS

Cuvânt înainte (Hans Urs von Balthasar)	7
Capitolul 1. Nenorocirea lui Iov	9
Capitolul 2	12
Capitolul 3. Prima cuvântare a lui Iov	18
Capitolul 4. Prima cuvântare a lui Elifaz	21
Capitolul 5	32
Capitolul 6. Răspunsul lui Iov	45
Capitolul 7	65
Capitolul 8. Prima cuvântare a lui Bildad	71
Capitolul 9. Răspunsul lui Iov	74
Capitolul 10	80
Capitolul 11. Prima cuvântare a lui Țofar	82
Capitolul 12. Răspunsul lui Iov	82
Capitolul 13	85
Capitolul 14	88
Capitolul 15. A doua cuvântare a lui Elifaz	92
Capitolul 16. Răspunsul lui Iov	95
Capitolul 17	98
Capitolul 18. A doua cuvântare a lui Bildad	100
Capitolul 19. Răspunsul lui Iov	104
Capitolul 20. A doua cuvântare a lui Țofar	108
Capitolul 21. Răspunsul lui Iov	110

Capitolul 22. A treia cuvântare a lui Elifaz.....	112
Capitolul 23. Răspunsul lui Iov.....	116
Capitolul 24.....	118
Capitolul 25. A treia cuvântare a lui Bildad	120
Capitolul 26. Răspunsul lui Iov.....	121
Capitolul 27.....	123
Capitolul 28. Taina înțelepciunii.....	126
Capitolul 29. Plângerea lui Iov: viața de odinioară..	129
Capitolul 30. Mizeria de acum	131
Capitolul 31. Apărarea lui Iov	134
Capitolul 32. Cuvintele lui Elihu	136
Capitolul 33.....	138
Capitolul 34.....	143
Capitolul 35.....	147
Capitolul 36.....	150
Capitolul 37.....	153
Capitolul 38. Cuvintele lui Dumnezeu.....	155
Capitolul 39.....	156
Capitolul 40.....	158
Capitolul 41.....	164
Capitolul 42. Ultimul răspuns al lui Iov și epilog...	166
Post-scriptum: despre mistica similară Cărții lui Iov în Noul Testament.....	177

CUVÂNT ÎNAINTE

Autoarea a dictat un comentariu la *Cartea lui Iov* în forma unor scoli sumare care, sub aspectul conținutului, reprezintă o parafrază teologic-critică. Prin sublinierea accentelor principale, sunt puse în lumină turnurile adesea subtile din raționamentul și din atitudinea existențială a vorbitorilor, sunt arătate contradicțiile și, de la o distanță critică, sunt aduse corecturile necesare. Pentru a aprecia valoarea acestei lucrări, cititorul ar proceda cel mai bine dacă ar citi, de fiecare dată, câte un capitol din *Cartea lui Iov*, iar apoi comentariul aferent acestuia.

Pentru situarea teologică, a fost esențial să fie reconsiderate în repetate rânduri apropierea și distanța dintre „noaptea” lui Iov și noaptea Crucii lui Hristos (și noaptea celor care au parte de ea în *Noul Testament*). Iar aici trebuie ținut cont de două lucruri: că din toate părțile devin vizibile indicii și sugestii care conduc de la Vechiul Legământ la cel Nou, dar că între cele două nu există treceri treptate, ci numai un salt. Iar asta se vede cu o claritate șocantă în absența a ceea ce, în „comunitatea-sfinților” creștină, se numește, de la Cruce încoace, a-putea-unii-pentru-alții.

Nu va putea să ne scape desigur tonul ignațian al acestei cărți magistrale; la sfârșit, în *Cuvintele lui Dumnezeu*, el irupe total: abia dacă se spune ceva despre „provizoratul” și „obsolescența” veterotestamentară și despre ceea ce au iritat aceste cuvinte (ale unui Dumnezeu care domnește doar „semeț”), în schimb se vorbește foarte clar despre acea *Maiestas Divina* care se manifestă în ele și care, prin simpla ei apariție, doboară ca ridicolă orice contestație la adresa lui Dumnezeu. Același lucru se anunță deja încă din interpretarea foarte pozitivă a cuvintelor lui Elihu. Ignățiană este și maniera seacă în care orice dramatizare a patimilor lui Iov este obiectivată, iar pe alocuri aproape bagatelizată: numai Dumnezeu contează. O mulțime de cunoștințe subtile în domeniul vieții spirituale sunt presărate cu ușurință în comentariu, un semn care ne arată cât de natural trăiește autoarea în această bogăție și cât de ușor și pertinent reușește să pună diagnosticul unei stări spirituale și a diverselor ei nuanțe. Împreună cu cartea ei despre Ilie, analiza de față este probabil una dintre cele mai bune opere ale sale.

Hans Urs von Balthasar

IOV

Capitolul 1. Nenorocirea lui Iov

Un păgân. Bogat. Cu teama lui Dumnezeu. Binecuvântat. Care aduce jertfele cuvenite. Avem impresia că are deosebit de mult, ca să i se poată lua deosebit de mult.

Istoria lui Satan: nicio legătură cu istoria lui Adam, pentru că Adam primise, e drept, și el foarte mult, dar pentru el aceasta nu însemna nimic neobișnuit. El avea tot și n-avea nimic. Întreaga Creație îi stătea la dispoziție, domeniul său nu era limitat de drepturile nimănui. Căci lui i s-au oferit darurile fecundității lui Dumnezeu. Iov posedă însă bogății care-l au ca punct central pe el ca individ. El nu are pentru sine Creația lui Dumnezeu, ci lumea *lui*, copiii lui, roadele propriei sale munci și fecundități. Iar prin asta, Satan capătă mai multe planuri de atac, mai multe drepturi, el i se poate adresa lui Dumnezeu însuși. La căderea lui Adam, existasese un acord între diavol și om: împotriva

lui Dumnezeu. În cazul lui Iov, există un acord între Dumnezeu și diavol: împotriva lui Iov cu proprietatea sa personală. Ceea ce presupune deja căderea în păcat. Acum diavolul trebuie să cunoască puterea lui Dumnezeu în om, prin aceia care au o credință verificată.

Ispita lui Iov stă între cea a lui Adam și cea a Domnului. Când Dumnezeu pariază cu diavolul, omul este protejat. Iov nu l-ar fi lăsat pe diavol să se apropie nemijlocit de el, așa cum a făcut-o Adam. Și astfel, încercarea lui Iov este un preludiu al încercării Domnului. Căci pe Cruce, ca și în pustiu, lui nu i se lasă decât puterile omenești. Iar Tatăl are cunoștința de toate, chiar și de ascultarea Fiului său. Și cu toate acestea, el pune la cale din când în când încercări, de parcă nu i-ar cunoaște-o. Și întocmai cum, în fața operei sale desăvârșit create, a văzut că totul era bun, la fel recunoaște, la sfârșitul acestei încercări, că credința sa este bună, că l-a înzestrat pe credincios cu destulă forță încât omul să-i poată rămâne fidel. Oamenii o văd și ei. Și chiar diavolul. Probabil că-și va dubla eforturile în ispitirea Domnului, fiindcă n-a putut s-o scoată la capăt în cazul lui Iov.

Slujitorii vin unul după altul cu vești înspăimântătoare. Căci privațiunea lui Iov nu se petrece deodată, ci bucată cu bucată. Disponibilitatea lui de-a accepta totul rămâne însă de nezdruclinat. Dar nu i se dă răgaz să răsuflă. Nici nu se poate pregăti în temeiul unei pierderi de următoarea. Așa încât nu e ispitit nici să spună: acum ajunge, e prea mult. Pur și simplu nu ajunge în această situație. Mânia lui Satan crește; poate că la început nu voia să-i ia totul; dacă Iov s-ar fi revoltat chiar după prima lovitură a sorții, Satan ar fi putut să înceteze. Iov ar fi putut foarte bine să încheie un pact cu diavolul, iar în felul acesta ar fi fost cruțat de alte lovituri. Disponibilitatea sa constantă e cea care-l incită pe Satan. Desigur, este clar și faptul că Satan este întotdeauna aproape, acolo unde există multe bunuri și bogății exterioare.

În opinia diavolului, Iov are un pact cu Dumnezeu: serviciu și contraserviciu. Iov îi dăruiește lui Dumnezeu credința sa, dacă acesta-i acordă bunuri și familie și celelalte. Satan înțelege pietatea lui Iov ca pe o muncă ce-i asigură proprietatea. Căci pentru el cele două au în mod necesar legătură una cu cealaltă. Ca să-i demonstreze rămânerea intactă a

credinței, Dumnezeu îi permite să distrugă această relație.

Iov se arată însă și mai dependent de Dumnezeu decât înainte (21). Fiindcă acum, el a înglobat în credința sa și această încercare. El vrea să înțeleagă această credință ca un încercat și așa s-o trăiască. Faptul că nu păcătuiește aici, îi întărește credința, îi dă o nouă calitate. *Domnul a dat...* Îi pune el însuși în mână Domnului cele date de el, acum când i le ia înapoi. A știut întotdeauna că bunurile pământești sunt ceva vremelnic, că sunt legate de timp. Iar acum timpul acestor lucruri a trecut; timpul lui Dumnezeu rămâne.

Capitolul 2

1-13. Satan apare în fața lui Dumnezeu de câte ori apar fiii lui Dumnezeu. De parcă l-ar putea aborda pe Dumnezeu cu cea mai mare siguranță atunci când Dumnezeu este împreună cu fiii săi, ca și cum ar avea un drept de-a fi primit tocmai atunci când Dumnezeu se bucură de fiii săi; căci el își are locul său precis acolo unde are loc schimbul divin. Și atunci Dumnezeu pune întrebări, iar Satan

răspunde. Este un dialog în care Satan nu primește toate drepturile. Dumnezeu vorbește de parcă nu ar ști tot ce-a făcut Satan. Iar stând acum în fața lui Dumnezeu, Satan rostește adevărul. Satan nu-l influențează în mod direct pe Dumnezeu; el are nevoie de oameni ca să acționeze, să mintă, să fure etc. Puterea lui este limitată față de Dumnezeu. Fiindcă Dumnezeu i-a dat o astfel de putere numai asupra oamenilor, nu și asupra lui. Deci și în diavol este vizibilă omnipotența lui Dumnezeu. Iar Dumnezeu spune: *tu M-ai întăritat pe nedrept împotriva lui ca să-l prăpădesc* (3)¹. Ca și cum Dumnezeu însuși l-ar fi încercat pe Iov și ar deține, în pofida acțiunii diavolului, supremația. Ca și cum diavolul, deși ar vrea s-o facă el, ar avea nevoie, pentru a-și îndeplini planul, de eficiența lui Dumnezeu care-i retrace lui Iov bunurile. Iov o recunoaște el însuși: *Domnul a dat, Domnul a luat*. Toată avuția mea vine de la Dumnezeu, el poate să-mi ia totul îndărăt. În această acțiune a lui Dumnezeu, pentru că el dă și ia, poate să se strecoare diavolul. Căci dacă omul

¹ Versiunea în limba română a Bibliei din care citez este: Biblia sau Sfânta Scriptură publicată de Societatea Biblică Interconfesională din România, 1997 (N. t.).

păcătuieste în timp ce Dumnezeu ia de la el, atunci legătura dintre om și Dumnezeu este distrusă. Sigur că Dumnezeu spune: *Îl dau în puterea ta* (6), dar transferându-i diavolului avuția, *Dumnezeu* este cel care-i retrace avuția; actul propriu-zis de a lua îi revine lui. Funcția diavolului rezidă nu atât în a lua, cât în a ispitii. Primindu-și de pe o poziție subordonată puterea de a-l priva pe Iov de bunurile sale, el are doar posibilitatea subalternă de a-l ispitii pe Iov. Dar Dumnezeu nu va permite ca Satan să-l ispitească până la capăt. El își rezervă un domeniu în care Satan nu poate pătrunde; căci totul depinde de harul său. Între timp, Iov este atât de fortificat în Dumnezeu, încât nici măcar nu vede în tot ce i se întâmplă vreo ispită. El se roagă lui Dumnezeu fără șovăire și fără nicio rezervă.

Dar Satan continuă să creadă că l-ar putea aduce pe Iov la apostazie. Câtă vreme propria-i viață rămâne intactă, omul se poate lipsi de multe lucruri din afara lui. Dar ia să te atingi de ceva din lăuntrul lui, să-i provoci durere, să duci bătălia în propria-i făptură, îndată se va lepăda de Creatorul său. Căci omul nu poate renunța la integritatea sa lăuntrică. Iar de va fi stârnit în permanență dinăuntru, aceasta

îl va stârni împotriva lui Dumnezeu însuși. Bunurile exterioare sunt neglijabile: chiar luarea lor ajunge cândva la capăt. Dar atacarea sănătății lui s-ar putea să i se pară că nu mai are sfârșit. Și răbdarea lui cu siguranță se va pierde. Iar Dumnezeu abandonează sănătatea lui Iov în puterea lui Satan. Acesta-i poate face orice, doar viața trebuie să i-o cruțe. Cu această condiție, Dumnezeu lărgeste spațiul de acțiune al ispititorului. Dar timpul este limitat. Iar prin aceasta, puterea lui Satan este încă o dată limitată: Dumnezeu rămâne stăpân al vieții și al duratei sale.

Satan pleacă de la Dumnezeu. În cer el nu poate acționa; acolo poate doar să poarte un dialog. Ca să execute fapte, el trebuie să se afle în lume. Puterea lui e legată de pământ. Cum Iov a fost lovit de lepra dată de Satan, se apropie de el nevasta lui. La fel ca-n Paradis, bărbatul, femeia și ispititorul sunt împreună. Pentru Iov situația s-a înrăutățit: până acum fusese doar cel lovit: prin apropierea femeii el devine și un ispitit. „*Te ții mereu în statornicia ta?*” Ea-l ispitește exact în maniera în care Satan decisese să-l ispitească în dialogul său cu Dumnezeu. Ea este scandalos de docilă la intențiile diavolului. În ea se manifestă o traducere directă a voinței diabolice.